

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Deze preek valt in **1 zin samen** te vatten:
steek hem in je zak en probeer er deze week telkens weer
even aan terug te denken:

Als de **tegenstelling** tussen Gods koninkrijk, Jezus en onze
wereld zou moeten samenvatten dan:

zeggen wij mensen: **Ik heb recht op, en de ander heeft
plichten.**

In Gods wereld is het **andersom**:

vraagt hij ons: Ik heb een plicht, de ander heeft rechten.

Je zou kunnen zeggen: als dat de preek is, kunnen we nu
dan doorgaan?

Maar tussen weten, horen en **doen zit nog een wereld van
verschil.**

Dat was in de tijd van Deuteronomium, maar ook in onze
tijd. Misschien hebben wij die bijbelse teksten nog wel
harder nodig?

Jezus vraagt ons niet te geven van wat wij **over hebben**, of
niet meer nodig, nee hij vraagt ons buitensporig overvloedig
te geven, onszelf op te geven. Dat het pijn doet, misschien
wel.

Jezus wil ons **geen schuldgevoel** aanpraten, maar wil
patronen doorbreken: in jezelf, in onze samenleving.

Omdenken heet dat.

Om de ander, zijn of haar welzijn, voorop te stellen.

Zoals we de afgelopen weken naar de **sabath** keken- die de
routine doorbreekt, en of die goed is voor de vreemden,
voor onze naasten.

Zo bekijken we vandaag naar ons **bezit**, ons leven, dat we daar verantwoordelijk mee omgaan, juist voor degenen die het minder hebben: de weduwen, wezen, de vreemdeling.

Als je daar vandaag de dag een gesprek over hebt, of het nu in de kerk is, of bij mensen thuis, dan is daar het risico van **wij-zij denken**. Dat we op **afstand** blijven.

Ik was deze week bij een mevrouw op bezoek, ze vertelde over haar angst 'waar het nu heen moet met de wereld'.

Nederland is vol. De nieuwkomers uit het AZC in haar straat die waren zo anders. Konden ze zich nu niet een beetje **aanpassen**?

Datzelfde sentiment proef je in de richtlijnen van Deuteronomium: het was voor vreemdelingen geen vetpot, ze waren blijkbaar aangeschoten wild, waardoor het **nodig was om hun rechten te benoemen**:

Behandel hen **gelijk**. Ze hebben recht om mee te delen in de oogst, op eerlijke rechtspraak, alles gelijk aan de inwoners van het land. Niet meer, niet minder.

In God's wereld gaat het **anders** dan in de wereld. Gaat niet het eigen ik voor, of 'Ik heb recht op', mijn rechten, of Europa te verdedigen en de ander plichten op te leggen.

In God's wereld heeft mijn **broeder**, mijn naaste rechten en heb ik plichten ten opzichte van mijn naaste: wie dan ook.

Het gaat erom wat God tegen mij zegt. Dat zegt Hij natuurlijk ook tegen de ander, maar dat is hier niet mijn zaak.

Je hebt alleen zeggenschap en mogelijkheid tot veranderen bij jezelf. Verbeter de wereld, begin bij jezelf.

En hoe God dat doet, is door de Israëlieten te **herinneren** aan hun eigen slavernij en Gods **bevrijding**. Als je naar de tekst kijkt- dan begint de tekst met deze herinnering- voor de oproep tot recht doen aan de vreemdeling, weduwe en wees. En hij sluit er ook mee af. Laat het maar **duidelijk** zijn.

Iets soortgelijks zien wij met de herdenking van de 2e wereldoorlog: opdat het **niet nogmaals gebeure**. Wij vertellen de verhalen van verdrukking, bezetting, discriminatie zodat de jongere generaties niet in diezelfde valkuil lopen, niet met homo's, lesbi's, niet met gekleurden, niet met vluchtelingen.

En als we dichterbij huis kijken, naar onze protestantse geschiedenis in **Roermond**, naar uw levensverhaal: dan zijn de meesten van ons als arbeidsmigrant in Limburg beland, of vanwege de liefde- zoals Ruth. En net zoals Ruth of de vreemdeling, moet je **werken** voor geld, je best doen om aren te lezen, vruchten te vinden.

Het komt van twee kanten: geven en nemen. Als je zelf goed ontvangen bent hier in Limburg, dan is het misschien makkelijker om zelf nieuwkomers te verwelkomen, omdat je weet hoe het voor jou was, toen jij hier alleen en eenzaam kwam- en **gemeenschap** zocht.

Inmiddels zal voor velen van u gelden dat u ingeburgerd bent, uw vriendenkring heeft opgebouwd, bij de koffie na de dienst eigenlijk altijd met dezelfde mensen zit, staat of praat. Dat is de menselijke natuur. Maar **sluit** je daar niet in op, in je denkbeelden, zegt Jezus.

Want Hij **roept ons** op om tegenstrijdige dingen te doen: om de beste plek, het lekkerste eten, onze tijd en aandacht moeten geven aan hen die het verst van ons afstaan.

Dat voelt tegen-natuurlijk:

Ze hebben het er toch **zelf naar gemaakt**? Verslaafd, dakloos, de economische vluchteling.

Ok, we maken een stoeltje vrij voor de zielige weduwen en wezen, daar ergens **achteraan**, of met wat we wel kunnen missen.

Jezus drukt bij ons de vinger op de **zere plek**; hoe wij vandaag de dag ook foute denkpatronen en gedrag hanteren: dat we **schuld** zien bij wie geen werk heeft, geen dak, in de lik, arbeidsongeschikt, psychisch of lichamelijk gemankeerd.

Zij worden altijd weggezet, op de tweede rang, dankbaar met de afdankertjes, moeten zich schikken, aanpassen.

Keer op keer op keer.

Degene die gediscrimineerd worden,
2^e rangs Nederlanders,
degene die niet zichzelf kunnen of mogen zijn,
diegene die niet gezien worden,
als minderwaardig, anders dan ons.

Er is er maar 1 die hen op de **eerste** plek zet.

Er is er maar 1 die zichzelf opoffert.

Er is er maar 1 die zich met ziel en zaligheid geeft voor hen.

En wij? Wij geven van wat we **over** hebben.

Maar hij blijft ons roepen, en op onze plaats zetten.

Voor de een betekent dat een **betere** plaats dan je nu zit.
Voor de ander: je mag wel eens van je troon afkomen.

Ik denk dat ieder van ons wel aanvoelt of we een toontje lager mogen, of hoger.

Ik zal eerlijk **bekennen** dat ik een verschrikkelijk bevoorrecht mens ben:
met al mijn bezit, mijn rijkdom, mijn gezin, gezondheid, werk. Ik ben dankbaar voor God die mij af en toe flink **wakker schudt**, mensen op mijn pad zet.
Die mijn ogen opent, voor wat voor plek ik aan de **wereldtafel** zit:

Want dan worden we bewust dat we aan een **scheve** wereldtafel zitten: waarin “de schalen en schotels schuiven naar de rijken die de beste plaatsen innemen”.
Wij in Nederland zitten op de beste plek aan tafel, maar willen niet geven, delen, willen onze bevoorrechte plek behouden.

Jezus opent ons de ogen en zegt: als jij op zo'n plek zit, dan **wordt het tijd** dat je aandacht hebt voor hen die dat niet hebben:
In de wereld, in Nederland en lokaal, in jouw leven, in onze kerkgemeenschap:

Dat je datgene wat je bezit aan geld, spullen, tijd, aandacht, netwerk, gebed **in dienst stelt** om het goede te doen; te herstellen, recht te doen, juist voor hen die aan de rand staan, die zo anders zijn dan ik.

Juist **degene** met wie ik het aan de stok heb, over wie ik een oordeel heb: Want ook zij willen gehoord worden, gezien: Als ik dat niet doe, doe ik hen onrecht.

En daarom is deze plek waar wij samenkomen Heilige ruimte:

ruimte voor onszelf, voor de ander,

Worden we met offer van Zijn leven gewezen op onze eigen tekortkomingen, onze positie

om ons nederig te maken.

Omdat Hij met zijn leven ons schoonwast,

op de juiste plek zet,

om allereerst ruimte aan de ander te geven,

Om eerst maar eens met elkaar in gesprek te gaan, op

elkaar af te stappen en te luisteren voordat we oordelen.

En daarom begin en eindig ik deze preek met die samenvatting:

wij hebben plichten, de ander rechten.

Dat is Gods gerechtigheid.

Daar begint het mee.

Het begint bij jezelf.

Om het beste van jezelf te geven, de ander vertrouwen te geven, ruimte.

Dat is de betekenis van gemeenschap, samenleving:

het is een werkwoord. Een oproep, uitnodiging:

Iedereen is welkom (op het feest).

Je bent genodigd: **Nodig!** Zonder jou- maar ook die ander is het geen feest.

Geef ruimhartig, geef jezelf,

juist als het tegenstrijdig voelt:

want dan zul je zalig worden, gelukkig, zegt Hij.

Hij kan het weten.
Laten wij daarom op Hem vertrouwen,
ons ego achterlaten,
samen op pad,
In Zijn spoor.
Ik pak je hand, ga je mee?

Amen.